ΠΑΝΤΙΘΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Του **Ηρακλή Κακαβάνη**



***Αύγουστος. Ο πιο πλούσιος μήνας. Ο μήνας των διακοπών και του ολόγιομου φεγγαριού. Το φεγγάρι του είναι το πιο φωτεινό, το πιο ώριμο όλου του χρόνου. Εξ ου και η μαντινάδα:***

***Σαν τι το θέλει η μάνα σου τη νύχτα το λυχνάρι,***
***οπό 'χει μες στο σπίτι της τ' Αυγούστου το φεγγάρι.***

Γνωστός για το πιο όμορφο φεγγάρι και για τη φημισμένη του πανσέληνο που έχει κάτι που την κάνει ξεχωριστή: είναι συνήθως «έγχρωμη». Ειδικά λίγο μετά την ανατολή της αλλά και προς τη δύση της, όταν αρχίζει να παίρνει από το χρώμα της πορφύρας.

Το όνομά του ξενικό μα ο λαός το έκανε δικό του. Ας δούμε την ιστορία του.

Δεύτερος μήνας του Αττικού ημερολογίου και ονομαζόταν Μεταγειτνίων (Αντιστοιχούσε στο χρονικό διάστημα από 24 Ιουλίου έως 22 Αυγούστου). Όπως και σήμερα έτσι και τότε οι Αθηναίοι άφηναν το ζεστό και σκονισμένο άστυ και τραβούσαν για τις εξοχές άμα έπιαναν τα κυνικά κάματα περί τα μέσα Ιούλη (δηλαδή με τις θερμότερες μέρες του έτους, τα οποία "Κυνικά καύματα" οι Αρχαίοι τα απέδιδαν στην επιπλέον αύξηση της θερμοκρασίας από την υποτιθέμενη προσθήκη της ακτινοβολίας του Σείριου, στην ακτινοβολία του Ηλίου). Μπαίνοντας το καλοκαίρι έφευγαν να λυτρωθούν από τη ζέστη και τη σκόνη. Ηθελαν να πάρουν τον ...αέρα τους. Και εκεί στις εξοχές στήναν τα τσαντίρια τους. Δημιουργούνταν μικρές γειτονιές. Μετά τις 15 Αυγούστου που οι νύχτες άρχιζαν να μεγαλώνουν και τα λιοπύρια μετριάζονται οι παραθεριστές Αθηναίοι αρχίζουν σιγά σιγά να ξαναγυρίζουν στο άστυ. Άφηναν τις καλοκαιρινές γειτονιές και ξαναγυρνούσαν στην Αθήνα. Ετσι ο μήνας πήρε το όνομα Μεταγειτνίων, αλλαχτής γειτονιάς. Αυτό το μήνα γινόταν και μια γιορτή, τα

Μεταγείτνια προς τιμήν του Απόλλωνα που και αυτός ονομαζόταν Μεταγείτνιος.

ΘΕΑ ΔΗΜΗΤΡΑ 2 Ήταν αφιερωμένος στη θεά Δήμητρα, θεά του σίτου και του θέρους. Γι' αυτό ακόμη και σήμερα εικονίζεται ως ωραία γυναίκα, μεγαλοπρεπούς αναστήματος που στο κεφάλι της έχει στεφάνι από στάχυα ή τα κρατά στα χέρια της.

Στους Ρωμαίους απέκτησε όνομα ...θεϊκό, σεβαστό! Ο sextilis (έκτος μήνας του ρωμαϊκού ημερολογίου) μετονομάστηκε σε «σεβαστό» (augustus). Στους δύο π.Χ. αιώνες και τον πρώτο μ.Χ. αιώνα έγιναν οι κατακτητικοί πόλεμοι, με αφάνταστη αγριότητα, των Ρωμαίων με στόχο την προμήθεια δούλων, που ερήμωσαν το μεσογειακό χώρο. Αυτοί οι πόλεμοι ανέδειξαν βίαιους πολεμικούς αρχηγούς που ήταν πρωταγωνιστές άγριων ταξικών αγώνων που ξέσπασαν. Ένας από αυτούς είναι και ο Οκταβιανός που εξαφάνισε και τα τελευταία ίχνη δημοκρατίας, γίνεται παντοδύναμο πρόσωπο και λατρεύεται σαν ημίθεος ή θεός. Πρόσθεσε στην αυτοκρατορία την Ισπανία και την Αίγυπτο και επέβαλε την ...περίφημη pax romana. Ενας ...θεός πρέπει να υμνηθεί για τα κατορθώματά του, για να τον σεβαστεί και το πλήθος. Το ρόλο αυτό ανέλαβε η ...διανόηση. Εκών άκων, δεν έχει σημασία (έτσι και) ο Οράτιος με τον «Ύμνο της Εκατονταετίας» ύμνησε τα κατορθώματα του Αυγούστου (δεν υπήρχαν τότε τα Νόμπελ να του απονεμηθούν όπως συνέβη με το μεταγενέστερό του Ομπάμα). Η δε Σύγκλητος του χάρισε τον τίτλο «Αύγουστος» που δινόταν μόνο στους θεούς. Και του αφιέρωσαν το μήνα για να τον τιμήσουν, επειδή κατά τη διάρκεια του μήνα αυτού ο Οκταβιανός αναγορεύτηκε ύπατος και σημείωσε εξαιρετικές στρατιωτικές επιτυχίες.

Όπως ο Οκταβιανός διαδέχτηκε στην κεφαλή της αυτοκρατορίας τον Ιούλιο Καίσαρα, έτσι και ο μήνας Αύγουστος διαδέχεται τον Ιούλη. Και από το 27 μ.Χ. έχουμε τον μήνα Αύγουστο που αυτοκρατορικός πλέον απέκτησε 1 ημέρα ακόμη, για να μην υστερεί από τον μήνα του Ιούλιου Καίσαρα. Η μέρα αφαιρέθηκε από το Φλεβάρη.

Πλάι σε αυτό το όνομα που κληρονομήσαμε από τους Ρωμαίους λαός έβαλε τα δικά του προσωνύμια. Οι λαϊκές ονομασίες του αναφέρονται στην αφθονία των καρπών του: Πεντεφάς ή Πενταφάς, Τραπεζοφόρος και Διπλοχέστης, μετά συγχωρήσεως. Συκολόγος εξαιτίας των σύκων που τόσο πολλά έχει από δαύτα ο τόπος και βρίσκονται σε ακμή αυτό το μήνα. Λέγεται επίσης Δριμάρης, από τη δεισιδαιμονική αντίληψη ότι οι 6 πρώτες του ημέρες του είναι επικίνδυνες για όποιον έρχεται σε επαφή με το νερό. Στη Μάνη τον έλεγαν Αρδυκολόη από τα ορτύκια που στο τέλος του μήνα στο μεγάλο ταξίδι τους από το βορρά στο νότο κουράζονται και κάνουν στη Μάνη στάση για αρκετές μέρες για να ξεκουραστούν. Γέμιζε ο τόπος ορτύκια και οι Μανιάτες τα κυνηγούσαν. Όχι μόνο με ντουφέκια μα και με τα δίχτυα τα έπιαναν πολλά μαζί σαν τα ψάρια. Ήταν μια τέχνη που μόνο στη Μάνη την ήξεραν.

Τέλος, από τις πρώτες δώδεκα μέρες του Αυγούστου, τα «ημερομήνια», ο λαός μαντεύει τι καιρό θα κάνει όλο το χρόνο. Η 1η Αυγούστου αντιπροσωπεύει τον Αύγουστο, η 2 Αυγούστου το Σεπτέμβρη κ.ο.κ. Ό,τι καιρό θα κάνει η κάθε μέρα του Αυγούστου τέτοιον θα κάνει και όλος ο μήνας που αυτή αντιπροσωπεύει.

Και μην ξεχνιόμαστε, όσο θα προχωρά ο Αύγουστος και θα χρειαζόμαστε κάνα ζακετάκι όλο και θα θυμόμαστε το «Από Αύγουστο χειμώνα κι από Μάρτη καλοκαίρι». Όμως, ακόμη μπορούμε να ευχηθούμε καλό καλοκαίρι.

**Πηγή**:**fractalart.gr**